

<https://ukrstat.gov.ua>

2. Samuelson P., Nordhaus W. Economics. – McGraw-Hill, 2020.

3. Національний банк України. Інфляційний звіт. – Режим доступу:
<https://bank.gov.ua>

*Науковий керівник Табацкова Г.В.
канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств
Миколаївський національний аграрний університет*

УПРАВЛІННЯ ГЛОБАЛЬНИМИ РИЗИКАМИ В БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ: ІНТЕГРАЦІЯ BIG DATA ТА АНАЛІТИКИ В ЕРУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

**Пащенко Д.В.,
ЗВО спеціальності 073 Менеджмент
Миколаївський національний аграрний університет**

У сучасних умовах глобальної цифровізації банківський сектор України стикається з новими викликами - зростанням кредитних дефолтів, кіберзагроз і макроекономічних коливань. Це потребує удосконалення систем обліку та управління ризиками. Інтеграція технологій Big Data та аналітики стає ключовим інструментом для підвищення ефективності обліку й прогнозування ризиків у режимі реального часу.

Інтеграція технологій Big Data у банківські процеси відкриває нові можливості для прогнозування, оцінки та мінімізації глобальних ризиків. У сучасних умовах, коли інформаційні потоки стрімко зростають, саме здатність банків ефективно збирати, обробляти й аналізувати великі масиви даних визначає їхню конкурентоспроможність і стійкість до фінансових шоків.

По-перше, використання аналітики великих даних у кредитному ризик-менеджменті дає змогу проводити глибоку сегментацію позичальників. На основі поведінкових і соціально-економічних характеристик клієнтів створюються ризикові профілі, що підвищують точність прогнозування

неплатежів. Алгоритми Random Forest, Gradient Boosting та Neural Networks забезпечують більш об'єктивну оцінку кредитоспроможності, скорочуючи кількість дефолтів на 40–50 % порівняно з традиційними моделями скорингу [1].

По-друге, Big Data сприяє оперативному моніторингу фінансових операцій і ліквідності. Завдяки інтеграції даних з різних джерел - платіжних систем, соціальних мереж, макроекономічних показників - банки отримують змогу здійснювати стрес-тестування в режимі реального часу. Такі системи дозволяють відстежувати валютні коливання, визначати відхилення у платіжних потоках і своєчасно реагувати на потенційні кризи.

По-третє, у сфері операційних ризиків великі дані забезпечують підвищення безпеки банківських транзакцій. Інтелектуальні аналітичні платформи виявляють аномальні операції та закономірності поведінки клієнтів, характерні для шахрайства. Використання технологій штучного інтелекту, біометрії, KYC-та AML-процедур забезпечує верифікацію клієнтів і захист персональних даних відповідно до міжнародних стандартів.

По-четверте, впровадження хмарних технологій у поєднанні з Big Data створює єдине інформаційне середовище для управління грошовими потоками. Це підвищує прозорість облікових процесів, спрощує внутрішній аудит і скорочує час на обробку транзакцій. Завдяки використанню API-інтеграцій та аналітики у хмарі банки можуть швидше адаптуватися до змін макроекономічного середовища та регуляторних вимог [2].

П'ятий аспект - персоналізація фінансових послуг на основі аналізу великих даних. Аналітичні моделі дозволяють передбачати поведінку клієнтів, оптимізувати структуру продуктового портфеля й пропонувати індивідуальні рішення. Це, у свою чергу, знижує репутаційні ризики та підвищує лояльність клієнтів.

У міжнародній практиці (зокрема в банках ЄС, США та Сінгапуру) впровадження Big Data-аналітики дало змогу скоротити витрати на управління ризиками на 25–30 %, а також зменшити кількість шахрайських операцій майже вдвічі. Українські банки поступово впроваджують подібні рішення, однак поки

що стикаються з бар'єрами - низькою цифровою грамотністю персоналу, фрагментованими ІТ-системами та браком єдиних стандартів обробки даних [3; 4].

Отже, ефективне управління глобальними ризиками в банківському секторі потребує створення єдиної аналітичної платформи, що інтегрує облік, ризик-менеджмент і фінансову аналітику. Така система має забезпечувати комплексну оцінку ризиків, автоматичний аналіз даних, прогнозування можливих загроз та дотримання принципів безпеки й етики у використанні інформації. Її впровадження сприятиме переходу банків від реактивних до проактивних підходів у ризик-менеджменті, підвищуючи стійкість фінансової системи та її готовність до глобальних викликів цифрової економіки.

Список використаних джерел

1. Крупка М. І., Дропа Я. Б., Котур А. Б. Формування стратегій управління кредитним портфелем банку в умовах трансформацій фінансово-кредитного середовища. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2025. № 37(65). С. 58–63. DOI: [http://doi.org/10.25264/2311-5149-2025-37\(65\)-58-63](http://doi.org/10.25264/2311-5149-2025-37(65)-58-63). Режим доступу: <https://journals.oa.edu.ua/Economy/article/download/4277/3926/7286> (дата звернення: 27.09.2025).
2. Березовик В., Свистун А., Сухолиткий А. Розвиток фінансових технологій в Україні як драйвер модернізації банківського сектору. *[Електронний ресурс]*. 2025. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15013392>. Режим доступу: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/download/317/327> (дата звернення: 27.09.2025).
3. Коломієць Ю. Ю. Засади управління грошовими потоками банку: інтеграція ризик-менеджменту та цифрових технологій. *Економіка та суспільство*. 2025. № 73. С. 96–104. Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/5833/5774/> (дата звернення: 27.09.2025).

4. Болдуєва О. В., Болдуєв М. В., Лищенко О. Г. Інформаційні системи та фінансові технології в міжнародній банківській індустрії. *Ефективна економіка*. 2024. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.8.8>. Режим доступу: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/download/4420/4455/10205> (дата звернення: 27.09.2025).

*Науковий керівник – Олійник Т. Г.,
канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств
Миколаївський національний аграрний університет*

МЕТОДИ СТАТИСТИЧНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ У МЕНЕДЖМЕНТІ

**Саян Діана Арсенівна,
ЗВО спеціальності 073 Менеджмент
Миколаївський національний аграрний університет**

У сучасних умовах ринкової економіки та високої динамічності зовнішнього середовища менеджмент організацій потребує науково обґрунтованих підходів для прийняття управлінських рішень. Одним із ключових інструментів є статистичне прогнозування, що дозволяє оцінити майбутні тенденції розвитку соціально-економічних процесів на основі аналізу попередніх даних. Як зазначає Галушак М.П., «прогнозування соціально-економічних процесів є важливим елементом системи управління, що забезпечує обґрунтованість і результативність управлінських рішень» [1].

Методи прогнозування умовно ділять на дві великі групи: якісні та кількісні. Якісні методи (експертні, інтуїтивні) базуються на суб'єктивних оцінках і застосовуються тоді, коли бракує достатнього масиву даних. Якимів А.І. відзначає: «Інтуїтивні методи ґрунтуються на знаннях та досвіді експертів, які можуть передбачати можливі сценарії розвитку системи» [2].

Кількісні методи, навпаки, опираються на статистичні закономірності. До них належать:

- 1) методи аналізу часових рядів;